

Posudek oponenta rigorózní práce

Uchazeč: **Mgr. Jaroslav Schwarz**
Název práce: **Zajištěné pohledávky v českém insolvenčním řízení**
Tematický okruh: **Civilní právo procesní**
Oponent: **JUDr. Miroslav Sedláček, Ph.D., LL.M.**
Pracoviště: **Univerzita Karlova, Právnická fakulta, Katedra občanského práva**

Jako oponent předložené rigorózní práce uchazeče **Mgr. Jaroslava Schwarze** předkládám tento posudek rigorózní práce s názvem **Zajištěné pohledávky v českém insolvenčním řízení**.

I.

Aktuálnost (novost) a náročnost tématu práce

Téma zvolené uchazečem je zajímavé a aktuální (prakticky by se dalo říct, že je vždy aktuální), i když není nové. Svoji náročností nepatří k nejsložitějším v oblasti insolvenčního řízení; na druhou stranu kvalitní rozpracování tématu nelze vnímat ani jako snadné.

II.

Systematické členění práce, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Co se týče systematiky, práce je strukturována celkem do osmi (8) kapitol, počítaje v to Úvod (str. 1 až 3), Závěr (str. 86 a násl.), dále Seznam použitých zkratk (str. 89), Seznam použitých zdrojů (str. 90 a násl.) a oba jazykové Abstrakty (str. 101 až 102).

K vlastní zpracované problematice provedené pod kap. 2. až 7. práce (text na str. 4 až 85) však lze mít zásadní výhrady. Ty se týkají především nevyčerpání dílčí problematiky, které se uchazeč pokouší postupně rozpracovat pod uvedenými kapitolami.

Tak konkrétně nesedí označení hned 2. kapitoly (str. 4) jako „Zajištění...“, byť se uchazeč snaží vymezit zajištěné pohledávky a správně poukazuje na užívaný pojem „*pohledávky zajištěných věřitelů*“. Co do struktury je naprosto nelogické až matoucí, že v podkap. 2.1, která vymezuje právě pojem zajištěného věřitele dle § 2 písm. g) InsZ, se uchazeč nejprve pouští do rozboru institutu agenta pro zajištění podle zákona o dluhopisech a nahodile uvádí procesně složitá insolvenční řízení společností SAZKA, a.s. a společnosti ECM REI A.G., aniž by se úvodem pustil do analýzy nejfrekventovanějších zajišťovacích prostředků u nás, mezi které patří ty, které přímo vyjmenovává výše citované ustanovení InsZ; to uchazeč detailně nečiní ani v následující pasáži, naopak v závěru dané kapitoly rozpracovává zajišťovací směnku (na str. 23 až 24), jako kdyby snad k zajišťovacím instrumentům patřila (to sice uchazeč uvádí, ale už samotné zařazení podkap. 2.5 nazvané jako „*Zajišťovací směnka*“ do 2. kap. nazvané „*Zajištění...*“ vyvolává jistou zmatečnost. Ani další kapitoly nejeví známky logičnosti, když první podkap. 3.1 je nazvána jako „*Sdělení věřitele o uplatňovaných právech*“, když v ní uchazeč v úvodu „*přibližně*“ cituje poučení z usnesení, kterým se zjišťuje úpadek dlužníka; nadto odkazuje na další z velkých a procesně náročných insolvenčních řízení, tentokrát společnosti OKD, a.s. Z důvodu výše uvedených mi chybí logická návaznost na zpracování další podkap. 3.8 nazvané jako „*Spoludlužnictví a ručitelství v reorganizaci*“ (na str. 37 a násl.) nebo dále např. podkap. 4.2 označené jako „*Přednostní právo poskytnout dlužníkovi úvěrové financování*“ (na str. 48 a násl.), když by bylo legitimní očekávat detailnější rozpracování zejména dílčí problematiky pokynu zajištěného věřitele a v návaznosti na to např. zamyšlení se nad odpovědností insolvenčního správce, který by se takovým pokynem při zpeněžení předmětu zajištění sepsaného v soupisu majetkové podstaty neřídil (to uchazeč nečiní ani na str. 51, resp. 52, ani na str. 74) atp. Akcent na reorganizaci (v podkap. 4.4.1 a v případě tzv. předbalené reorganizace v podkap. 4.4.2) je v kontextu uceleného zpracování problematiky poněkud chybný, protože tento postup uchazeč nevysvětluje, ani neuvádí, z jakého důvodu se nevěnuje dalším častějším řešením úpadku dlužníka, nevěnuje se prakticky ani konkurzu, i když ten je, z praktického pohledu, zdá se, na ústupu. Rovněž další zpracované pasáže předložené práce nevyvolávají dojem ucelenějšího zpracování problematiky ze strany uchazeče. To koneckonců uchazeč také potvrzuje ve svém Závěru (viz první odstavec na str. 86), když přímo uvádí, že „*účelem této rigorózní práce bylo upozornění na vybraná úskalí právní úpravy týkající se věřitelů zajištěných pohledávek v českém insolvenčním řízení se zaměřením primárně na korporátní věřitele a dlužníky*“.

Pokud výše uvedené shrnu, tak z hlediska strukturování a účelu práce toto nevyhovuje rigorózní práci jako jednoho z druhů kvalifikační práce, která by měla prokázat komplexní orientaci, a především pak zpracování problematiky ve vymezeném prostoru pro provedení kvalitní analýzy tématu. Pokud se snad uchazeč chtěl věnovat na korporátní věřitele a dlužníky, mělo se to také promítnout do názvu práce, protože takto je to matoucí.

Jednotlivé kapitoly, resp. podkapitoly na sebe logicky nenavazují, v celku práce netvoří kompaktní celek. To neumožňuje uchazeči precizování obsahu při takto zvolené struktuře a za použití zvolené metodologie.

V tomto ohledu nelze dospět k závěru, že se uchazeč s tématem vypořádal zdárně.

III.

Teoretická a obsahová část práce

Předně není z textu pochopitelné, z jakého důvodu uchazeč pracoval se stavem ke dni 3. 1. 2019, když rukopis uzavíral na konci července 2019 (práce byla odevzdána dne 28. 7. 2019 – pozn. oponenta). Zejména tak absentuje rozpracování změn související s přijetím novely InsZ účinné od 1. 6. 2019 (viz novela zák. č. 31/2019 Sb.).

Po teoretické a obsahové stránce působí práce místy až těžkopádným dojmem. Některé obraty, myšlenkové pochody či závěry uchazeče nutí čtenáře k opakovanému čtení a zamýšlení se nad významem. Tak např. v úvodu na str. 1 se nelze ubránit pochybnostem nad tvrzením, že se právník zabývající insolvenčním právem korporátních dlužníků dokonce musí „*obstojně orientovat*“ mj. v oblasti syndikovaného financování; pominu-li význam syndikovaného úvěru, tak v insolvenční praxi se zajisté lze s tímto druhem úvěru u dlužníků setkávat, ale zároveň to není frekventované. Stejně tak bez jakéhokoliv bližšího vysvětlení dochází uchazeč k závěru, že věřitelé zajištěných pohledávek hrají v podmínkách českého insolvenčního řízení zpravidla hlavní roli – a co věřitelé přednostních pohledávek jako jsou pohledávky za majetkovou podstatou a pohledávky jim na roveň postavené, zejména pak např. v oddlužení? Obsahově nelze rozumět ani terminologickému spojení „*Vlastnictví pohledávky*“ na str. 6 (takto je označena samotná podkap. 2.1.1). Jak už bylo zmíněno výše, spíše nahodilě uvádění podrobnějších faktů o vybraných insolvenčních řízeních jako SAZKA, a.s., ECM REI A.G., ELMA – THERM atd. není v daném rozsahu žádoucí a spíše by bylo lze upřednostnit, když už, odkaz na ně, a jednotlivé instituty naopak teoreticky rozpracovat (jako např. v případě agenta pro zajištění dle zákona o dluhopisech). Na str. 15 není vysvětleno, z jakého důvodu se uchazeč zaměřuje pouze na vybrané zajišťovací instrumenty, nadto neuceleně jako v případě zástavního práva (postrádám část např. věnovanou vzniku zástavního práva), když některé v právní praxi rovněž problematické byly uchazečem opomenuty jako v případě např. zajišťovacího převodu práva. Věřitel pohledávky zajištěné zajišťovací směnkou na str. 23 není v dikci InsZ považován za věřitele zajištěné pohledávky, toto mohlo být zmíněno, nikoliv však takto rozpracováno v samostatné podkapitole 2.5. Obraty typu „*přibližně následujícího znění*“ na str. 25 nepůsobí pečlivým a erudovaným dojmem. U parcelace přihlášených pohledávek na str. 28 a násl. (podkap. 3.4) postrádám polemiku s odbornými názory jiných autorů jako např. lze pouze příkladmo uvést článek „*Štěpení pohledávek v oddlužení (opět) zakázáno*“ od Mgr. Veselého ze dne 27. 2. 2019. V podkap. 4.2 na str. 48 uchazeč dále uvádí, že jedním z důležitých práv zajištěného věřitele je přednostní právo poskytnout dlužníku úvěrové financování po zahájení insolvenčního řízení, přičemž účelem § 41 InsZ je zajistit financování pro další provoz dlužníkovy podniku (o závodu InsZ nehovoří, v nesouladu s OZ – pozn. oponenta); toto pak platí pro všechny zajištěné věřitele obecně? Protože takto text vyznívá, přičemž to tak není. V podkap. 4.3 na str. 51 bych očekával především uvedení § 293 InsZ (i když ten je zmíněn, poněkud povrchně na str. 74), tedy pokyny především ke zpeněžení hodnot určených k zajištění pohledávky, což především směřuje k zajištění účelu insolvenčního řízení. Při přečtení důvodu popěrného úkonu jiného věřitele na str. 62 lze nabýt přesvědčení, že se tak skutečně děje pouze v souvislosti s akvizicí dlužníkovy podniku; přitom důvodem přece je skutečnost, aby s daným věřitelem nebylo jako

s procesním subjektem vůbec počítáno v insolvenčním řízení (myšleno neměl postavení věřitele v insolvenčním řízení – pozn. oponenta), pokud ten svoje postavení neustojí v navazujícím incidenčním sporu.

Ve výše uvedeném duchu by mohlo být pokračováno dále, přičemž dané výtky nejsou pouze polemického charakteru, ale týkají se zásadních obsahových nepřesností a chyb v textu práce.

Na druhou stranu je třeba ale také uvést, že v textu se objevují zdařilé pasáže, jako je např. zajímavě zpracovaná problematika subrogačního regresu na str. 34 až 35 (podkap. 3.7) nebo např. kap. 6 vztahující se k sankcím za nesprávné uplatňování pohledávek.

Co se týče Závěru na str. 86 a násl., tak ten navazuje na již dostupné prameny, přičemž shrnutí odpovídá předchozí textaci práce. Co do použitých zdrojů lze ještě upozornit na poněkud starší použitou literaturu a i seznam odkazovaných insolvenčních řízení (nešťastně je voleno rozlišení insolvenčních a konkursních řízení, jako kdyby konkurs nebyl jedním ze způsobů řešení úpadku dlužníka), které byly zahájeny vesměs několik let, i desítky před vlastním odevzdáním práce. Pokud by se s textem práce dále pracovalo a po strukturální i obsahové stránce doznala změn, může být stanovisko oponenta po provedených úpravách jiné.

IV.

Formální úroveň práce

Po formální stránce práce splňuje požadavky, které jsou na tento druh prací kladeny. Stylistická stránka je na odpovídající úrovni. V práci se nevyskytují gramatické nebo pravopisné chyby.

V.

Otázky k obhajobě práce

Vzhledem k výše uvedenému nepokládám žádné otázky k obhajobě práce.

VI.

Formulace závěrů oponenta práce / Doporučení k obhajobě práce

Práce **nesplňuje** požadavky standardně kladené na rigorózní práce v daném oboru.

Práci **nedoporučuji k obhajobě** před příslušnou komisí pro obhajobu rigorózní práce.

V Praze dne 19. prosince 2019

JUDr. Miroslav Sedláček, Ph.D., LL.M.
oponent rigorózní práce